

Volfgang Petrič, bivši visoki predstavnik u Bosni i Hercegovini

SDS, SDA i HDZ ne mogu proći u Evropi

Nigdje u EU nema stranaka poput SDS-a, SDA ili HDZ, to jednostavno ne može funkcionisati u Evropi. Više sam nego ikada ubijeđen da se bosanska stranačka scena treba prilagoditi evropskoj sceni, kazao Petrič

Petrič: Promjena Ustava BiH samo uz saglasnost građana
FOTO S. PINJAGIĆ

R. ČENGIĆ

Stranke poput SDS-a, SDA ili HDZ-a ne mogu funkcionisati u Evropi i najveća prepreka za BiH je što etnonacionalne grupe, stranke i elite još imaju jak uticaj, kaže u intervjuu za "Nezavisne" bivši visoki predstavnik u BiH i predsjednik "Asocijacije BiH 2005" Volfgang Petrič.

Poručuje da takva političko-društvena klima mora biti promijenjena izborima i pritiskom samih građana.

"Moja ideja je da ekskluzivno etnički definisane stranke ne mogu imati interes za zajedničku funkcionalnu BiH. I zbog toga sam pokušavao podržavati multietničke evropske stranke, jer to je jednostavno pretpostavka. Nigdje u Evropskoj uniji nema stranaka poput SDS-a, SDA ili HDZ. To jednostavno ne može funkcionisati u Evropi. Više sam nego ikada ubijeđen da se bosanska stranačka scena treba prilagoditi evropskoj sceni", kaže Petrič.

NN: Kako to učiniti?

PETRIČ: U BiH se mnogo vremena troši na lične konflikte i animozitete, koji su ovdje važniji od političkog i ekonomskog prosperiteta zemlje, što koči njen razvoj. Mnogo vremena se troši na diskusije da li je neko dao ostavku ili nije, a to je luksuz koji BiH sebi ne može priuštiti. U opoziciji ima mnogo kvalitetnih kadrova, ali je opozicija generalno oslabila i u kraćem vremenskom periodu teško je očekivati njene veće iskorake.

NN: Slažete li se s ocjenama da je ustav najveća prepreka razvoju BiH?

PETRIČ: To je samo dio problema. Dobri zakoni i ustav su važni, ali ako ne postoji politika koja te ustave i zakon produktivno primjenjuje, ne pomaže ni najbolji ustav. Smatram da pitanje ustava ne treba posmatrati izolovano. Treba se koncentrisati na reforme koje su moguće i u okviru postojećeg ustava. Svim sigurno da BiH s ovakvim ustavom ne može postati uspješna članica EU. Međutim, neki "Dejton 2", ili novi ustav, koji će biti na papiru, neće riješiti probleme ove zemlje. Do uspjeha treba da dovede politička volja, volja ljudi u vladi, ali i pritisak i volja građana da se nešto promijeni.

NN: Ako dobro razumijem, Vi zagovarate da život mijenja ustav, a ne da politički subjekti mijenjaju ustav kao dokument?

PETRIČ: Oboje. To mora ići jedno s drugim. To su dva paralelna procesa. Građani neće moći ništa promijeniti bez volje političara, kao što ni političari neki novi ustav ne mogu primijeniti bez podrške i uvjerenja građana da je to pravo rješenje. U tom procesu, EU mora preuzeti odgovornost jer je deset godina poslije mirovnog sporazuma krajnje vrijeme da se osnovna pitanja upravne strukture u BiH riješe. A tu je BiH potrebna pomoć, jer ni BiH ni RS ne mogu živjeti u izolaciji, a u okviru EU.

NN: Možete li nešto više kazati o konferenciji o BiH koju organizuje "Asocijacija BiH 2005" i koja bi mogla prozvati promjene Ustava BiH?

PETRIČ: Rasprava o ustavu je samo dio

aktivnosti te velike konferencije koja je u pripremi za oktobar. Mnogo veći zadatak je da se što veći broj građana i mladih uključi u preuzimanje kreiranja budućnosti BiH. Usljed dugotrajne i jake prisutnosti međunarodne zajednice, došlo je do pasivnosti domaćih snaga i stanovništva i tu se mora nešto promijeniti. Građani BiH moraju početi vršiti jači pritisak na vlasti i državne institucije, jer su politika i vlada tu za građane, a ne obrnuto.

NN: Da li to znači da i Vi zagovarate smanjenje ovlasti međunarodne zajednice u BiH?

PETRIČ: Apsolutno se slažem da je to pravi cilj za nekoliko sljedećih godina. Odatno se zalažem da građani BiH preuzmu inicijativu, a to će biti veoma važno kada započne proces pridruživanja EU. Volio bih da BiH počne da zaživljava kao jedna država, jer integracija BiH kao države je pretpostavka integracije BiH u EU.

NN: Da li ste optimista u pogledu početka pregovora o stabilizaciji i pridruživanju BiH s EU?

PETRIČ: Nije toliko važno da li sam ja optimista, nego da li će se zadaci i kriteriji EU ispuniti ili ne. Što se reforme brže provedu - to će BiH brže krenuti evropskim putem.

NN: Pojedinci vjeruju da je rješenje u ukidanju RS. Šta mislite o toj tezi?

PETRIČ: RS samo sama sebe može ukinuti. Samouništenje svake države ide putem da narod toliko osiromaši da izgubi sve perspektive, da više ne može normalno da živi.

"BiH idealna pozornica za organizovani kriminal"

NN: Koliko je kriminal prepreka bržem razvoju BiH?

PETRIČ: Svaka država složena kao što je BiH, gdje imate entitete, kantone i gdje policijske snage ne djeluju koordinirano, idealna je pozornica za organizaciju kriminala, a organizovani kriminal i korupcija ovoj zemlji oduzimaju cijelo bogatstvo. Često ne razumi-

jem koliko mnogo kritike ima kod građana i zdravog razmišljanja o boljoj organizaciji, a da mnogo malih kritičnih razmišljanja još ne dovodi do promjene vlasti i pozitivnijeg razvoja BiH, da ono što je građanima u glavi ne zaživljava u životu. Čini me žalosnim kada mislim da bi BiH mogla biti mnogo dalje nego je sada.